

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Exangvibvs|| Aqvaticis|| Libri IV||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

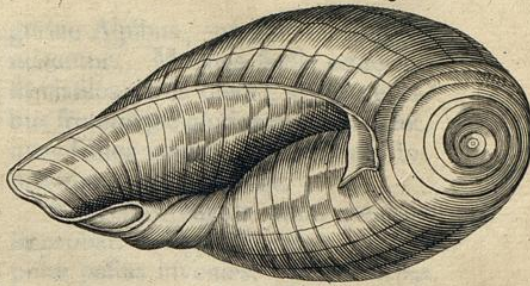
VD18 90529022

Illustration: Tab. XII. Cochlea caelata [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11100

Cochlea cælata.

Cochlea rugosa et umbilicata.

Cochlea Sarmotica.

Cochlea cælata cum suo operculo.

Cochlea cylindroides alter.

Cochlea olearia.

Cochlea echinophora Rond.

Cochlea cylindroides prior.

Cochleæ operculum.

Limax marinus.

Cochleæ operculum.

Cochlea depressa.

Echinus spoliatus a suis spinis.

Echinus Spatagus, et Brissus

Echinus

integer

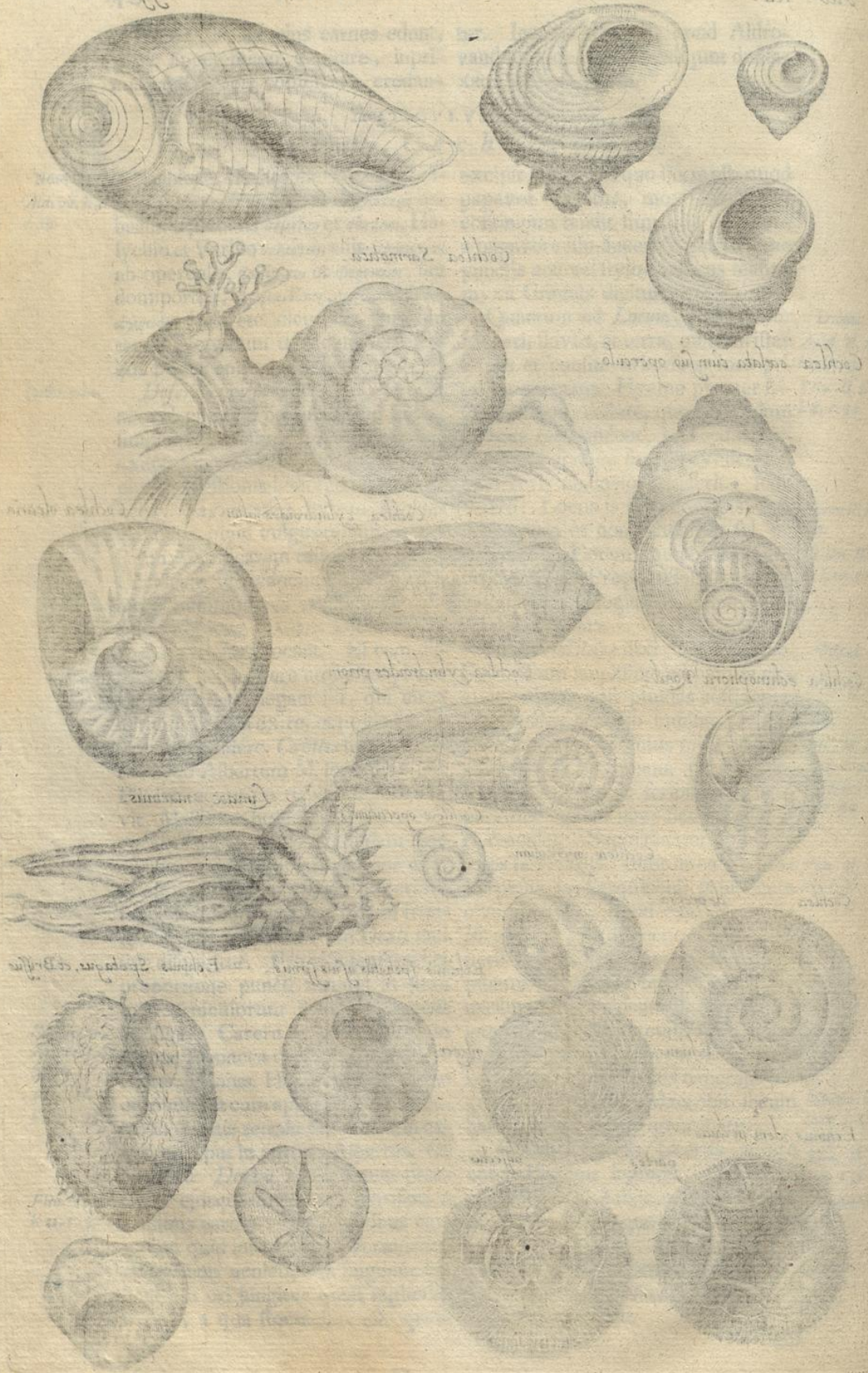

Echinus idem in duas

partes

dissectus.

Gene
Arist
de Ge
l. II.

Plin.
l. 9. c
Plin.
l. 19.

U

Gale
de A
facul

Mer
Var.
l. I.

Diof
M. I.

Generatio.

Aristot. l. 3. res. Solas ex omnibus testaceis in coitu cohaerentes videri, et vere ac autumno praegnantem apparere, ex Aristotele habemus. Genueris quoque Limaces coire, et ova parere candida, magnitudine oculorum lucii piscis, iisque incubantes mense Majo aliquando inveniri, audivisse se scribit. Albertus, et Porta ex limo, et putrescentibus aquis vel rore oriri, et ideo breviori vita frui. Hyeme tantum oriri, quod Plinio placuit, vix verisimile, cum eadem lactucis in pauci testetur, nos viciae sciamus. Testa detracta hebetescere, et processu temporis in aureliam transire, ut eruca, atque immobilem vivere, sed quidam ex eo animalis pennati oriantur, compertum nondum esse, Masfarii fide addimus. Terrestres contractione et concussionem corporis moventur.

*Plin. H. N.**l. 9. c. 51.**Plin. H. N.**l. 19. c. 10.*

Usus.

De *Ufu* earum in Cibis apud Romanos constat, ex superioribus. An vero boni vel mali sint succi, inter scriptores non convenit. Celsus boni succi esse prodit, nec intus vitari; Galenus, etsi Graecis in mensa frequentes, sed concoqui pertinaces, crassioris succi, et quae ventriculo diutissime immorentur, solidius alimentum praestare, sed tardius et paulatim concoqui. Archigenes inter *αἰσθητά* nutrientia, et synopticis exhibenda reponit: sed mendum, cum Mercuriali suspicor, quod Aëtius, qui ad verbum transtulit cochleas omiserit.

*Galen. l. 3.**de Alim.**facult. c. 2.**Mercur.**Var. lect.**l. 1. c. 5.**Dioscor. M.**M. l. 2. c. 8.*

Plinius nec veteres, nec recentes ori gratas esse reliquit. Fluviales et albas virus habere, ut et sylvestres. Alexandrinis ideo frequentiore elephantia, quod crebro salsamenta, limaces, quidam et asininas carnes comedunt, si Coelio Rhodigino, et Galeno credimus. Mathiolo quae in apricis degunt locis, et odoratis vitant herbis, iis quae in opacis et palustribus degunt, praestant. Dioscorides terrestres stomacho utiles esse, nec facile corrumpi scribit. Optimas Sardonicas, Africanas, Aftypaleicas, et quaeque in Sicilia ac Chio gignuntur, quaeque in Li-

guriae Alpibus, pomatiae, cognominantur. Marinas facile excerni: fluviales virus olere; quae vepribus frutetisque glutinatae cohaerent, quas sefilos vocant, ventrem ex stomachum turbare, addit.

Marcellus earum usum penitus improbat. Apud Apitium lacte et pulve pastas invenies. In *Medicina* frequens earum *usus*. In capitis dolore, caput praecisum de collo suspenditur. Earundem pinguedine capilli multiplicantur. Integrae pro febris amuleto, de collo suspensae commendantur. Oculis caligantibus Africanas combustas et tritas, Marcellus Empiricus commendat; auribus dolentibus, cum oleo nardino aut rosaceo fervefactas Asclepiades; cum hordeo decoctas Villanovanus. Cartilagine, carnem earum, glutinare, Hollerius prodidit; nervos Dioscorides. Tagautius emplastro ad maturanda oedemata adhibet. Sanguinis e naribus fluxum concisae ex aceto sistunt. Cum melle et felle bovis mistae, anthraces maturant et rumpunt. Tritae cum suis volutis hydropicorum aquas exsugunt.

Aqua ex Cochleis destillata, hecticam febrem ad uncias sex sumpta tollit; maculas oculorum, cum fimo lacerti, corallio rubeo, et saccaro destillata, abolet: clavos et verrucas, resectas, mense Majo vel Octobri detracta et instillata sanat. Pollen de testis limacum inanibus contritis fissuras manuum pedumque inspersus tollit, etc. Plura vide in Aldrovando.

Jam de *Differentiis* dicendum *Differentiae*. Multiplex autem ipsarum est *tiae*. varietas, magnitudinem, figuram, colorem, regionem, victum, vitam, et alia, si spectemus, sunt nigrae, albae, rufae, varinae, nuda, testae. Adhaerent fico, lauro, asphodelo, carduis, aut foliis gregatim.

In mari rubro, maximam, testa purpurea, cum spira in medio, mira colorum varietate, inveniri, scribit Aelianus. Sertum, inquit, dices, *Aelian. H. A. l. 11. c. 21.* summo artificio et ornato contex-

g

tum,